

نشست‌های برگزار شده در هسته پژوهشی مطالعات سالمندی

عنوان نشست: چالش‌های فراروی سالمندی

شناسنامه نشست	
واحد برگزار کننده نشست:	هسته پژوهشی مطالعات سالمندی
مسئول نشست:	دکتر عبدالله معتمدی
تاریخ برگزاری نشست:	۱۳۹۶/۰۳/۰۳
اعضای هیئت علمی:	دکتر احمد برجعلی (عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر راشدی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی)
نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط:	دکتر اصغر باقری (مدیرکل بهزیستی استان تهران)، دکتر محمدرضا اسدی (معاون توان‌بخشی بهزیستی)، دکتر احمد خاکی (معاون اجتماعی بهزیستی)
مسئله محوری نشست:	چالش‌های سالمندی در ایران و به‌طور اخص در استان تهران و مسائل مرتبط با آن
سازمان‌های هدف توصیه سیاستی:	سازمان بهزیستی استان تهران

چکیده مباحث طرح شده:

۱. هدف اصلی نشست، شناسایی چالش‌ها و مشکلات سالمندان در ایران و به‌طور اخص سالمندان شهر تهران، و همچنین شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مشکلات و ارائه راه حل‌های مناسب برای برخی از آن مشکلات بود. با توجه به مطالعاتی که در دانشگاه علامه طباطبائی و به‌طور خاص در هسته پژوهشی مطالعات سالمندی دانشگاه انجام شده است، آشنایی مسئولان بهزیستی با این توانمندی‌ها و امکان کمک تخصصی دانشگاه برای رفع برخی از این مشکلات مطرح نظر بود. علاوه بر آن کمک بهزیستی برای امکان حضور استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه در مکان‌های مرتبط با سالمندان و رفع مشکلات سالمندان در قالب طرح‌های پژوهشی و مطالعاتی نیز از اهداف دیگر این نشست بود که به حول و قوه الهی تا حد زیادی محقق شد.
۲. در این نشست موضوع رشد سریع جمعیت سالمندی در کشور مطرح شد و گفته شد افزایش امید به زندگی در ایران که در حال حاضر برای خانم‌ها بیش از ۷۵ سال و برای آقایان حدود ۷۳ سال است از یکسو و همچنین کاهش زادوولد باعث افزایش نسبت جمعیت سالمندی در ایران شده است آن چنانکه نسبت افراد ۶۵ سال و بالاتر در سال ۱۳۹۵ به ۶/۱ رسیده است. این در حالی است که رشد کل جمعیت ایران از ۱/۲۹ در سال ۱۳۹۰ به ۱/۲۴ در سال ۱۳۹۵ رسیده است. البته رشد جمعیت در استان‌های مختلف متفاوت است آن چنانکه استان همدان، خراسان شمالی و لرستان پایین‌ترین رشد جمعیت و استان‌های خراسان شمالی، بوشهر و هرمزگان بالاترین رشد جمعیت را داشته‌اند. یکی از ویژگی‌های جمعیت استان تهران بالا بودن نسبت سالمندی در استان تهران است آن چنانکه در این جلسه گفته شد در برخی نقاط شهر تهران مانند منطقه ۶ و اکباتان نسبت جمعیت بالای ۶۰ سال به حدود ۱۷٪ رسیده است.
۳. بالا رفتن نسبت جمعیت سالمندی در کشور پیامدهای مهمی به لحاظ اقتصادی اجتماعی داشته که عدم برنامه‌ریزی برای آن می‌تواند آسیب‌های ناخواسته زیادی را به سالمندان و حتی گروه‌های سنی دیگر وارد سازد. تجربه کشورهای دیگر که پیری جمعیت را تجربه کرده‌اند

تا حدی می‌تواند برای ما مفید باشد اما در عین حال باید دانست که شرایط اجتماعی فرهنگی خاص ایران متفاوت از شرایط کشورهای دیگر است. موضوع حفظ کیفیت عمر و توجه به سلامت سالمندان هم از جهت جسمی و هم از جهت روانی از جمله موضوعات مهمی بوده که جوانب مختلفی داشته و علی‌القاعده باید برای آن برنامه جامعی ارائه شود. در این جلسه علاوه بر طرح این موضوع به معماری شهری متناسب با وضعیت جسمی سالمندان و حتی توجه به مقررات عبور و مرور متناسب با توان سالمندان اشاره شد.

۴. در این نشست همچنین در مورد موضوعات مبتلا به سالمندان مانند سالمند آزاری، سلامت روانی - اجتماعی سالمندان، مددکاری سالمندان، نقایص حسی سالمندان، حفظ کرامت سالمندان و همین‌طور نوع نگرش مردم به سالمندی گفتگو شد. در همین ارتباط یکی از مشکلات بهزیستی، مشکلات مراقبان و پرستاران سالمندان بود که گفته شد این عده اکثراً به لحاظ تخصصی اطلاعات اندکی در مورد سالمندان دارند و مقرر شد کارگاه‌های منظمی برای این عده برگزار شود.
۵. در پایان بر لزوم همکاری میان دانشگاه و بهزیستی استان تهران برای کمک به حل مشکلات و چالش‌های فراروی سالمندی تأکید گردید و زمینه‌های همکاری به شرحی که در توصیه‌های سیاستی آمده است تعیین شدند.

توصیه‌های سیاستی:

۱. بهزیستی استان تهران موافقت کرد سه مرکز نگهداری از سالمندان خود را برای امور پژوهشی و آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی در نظر بگیرد. این مراکز عبارت‌اند از:
 - مرکز طراوت شهریار ۶۵۲۸۶۶۸۰
 - مرکز پرهام شمیرانات، ولیعصر نرسیده به پارک وی کوچه تورج، ۹-۲۲۶۱۲۴۲۷
 - مرکز فرمانیه، شمیرانات فرمانیه پشت ساختمان کشتی‌رانی، ۲۲۴۵۳۹۳۱
۲. دانشگاه می‌تواند در زمینه‌های زیر به بهزیستی کمک نماید:
 - کمک به ارتقا سطح بهزیستی و بهداشت روانی سالمندان

- برگزاری کارگاه‌های تخصصی برای ارتقا سطح توان مراقبان از سالمندان
- سنجش نگرش مردم به سالمندان و برنامه‌ریزی در جهت فرهنگ‌سازی در زمینه سالمندی و اصلاح نگرش‌های نامناسب به سالمندی
- آموزش مردم برای ارتقا خود آگاهی آن‌ها نسبت به پدیده سالمندی
- لزوم توجه به پدیده سالمند آزاری
- برنامه‌ریزی دانشگاه برای مشارکت دادن سالمندان در محیط‌های اجتماعی
- آماده کردن افراد میان‌سال برای روبه‌رو شدن با دوره سالمندی از طریق آموزش مسائل سالمندی
- آموزش نحوه برخورد با سالمندان و حفظ کرامت آنان

۳. موضوعات مورد نظر بهزیستی:

- لزوم هماهنگ کردن میان نیازها و امکانات و استفاده از ابزارها برای رفع مشکلات سالمندان
 - مناسب‌سازی محیط شهری و رفع موانع شهری برای رفاه بیشتر سالمندان
 - گنجاندن سیاست‌های رفاه سالمندان در دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی و حضور مشاورهای سالمندی در ادارات برای تسهیل انجام امور اداری سالمندی
 - توجه خاص به مناطقی که در تهران جمعیت سالمندی در آن‌ها بیشتر است از جمله منطقه ۶ و محله اکباتان
 - مناسب‌سازی خدمات رفاهی برای سالمندان
 - حفظ کرامت و احترام به سالمندان
 - مشارکت دادن سالمندان در محیط‌های اجتماعی
۴. مقرر شد با تشکیل کارگروه ویژه با حضور مدیر هسته پژوهشی دانشگاه تصمیمات و نقطه نظرات فوق پیگیری شوند.